

Afgan Göçmenlere İlişkin Bitlis İli Tatvan İlçesi Gözlem Raporu

29 Temmuz 2020

 @hakinsiyatifi

 /hakinsiyatifi

 @hakinsiyatifi

 @hakinsiyatifi

HAK
inisiyatifi

Afgan Göçmenlere İlişkin Bitlis İli Tatvan İlçesi Gözlem Raporu

Yayın Tarihi: 29.07.2020

Hak inisiyatifi Derneği

Adres: Necatibey Cad. 19/28. 50. Yıl İşhanı, Kızılay/ANKARA

Telefon: +(90)5446084456

Hazırlayanlar: Serhat Özdili, Burhan Aksoy, Sinan Kızılkaya, Emre Berber

İçindekiler

Özet	iii
Abstract	iv
GİRİŞ	1
GÖRÜŞMELER	2
GÖZLEMLER	6
SONUÇ	8
Görseller	10

Özet

27 Haziran 2020'de Van Gölü'nde batan bir tekne Türkiye'nin doğu sınırından gelen göçmenlerin ölümcül yolculuğunu gözler önüne serdi. Bir aylık süre içinde en az 60 göçmenin cansız bedeni gölden çıkarıldı. Bu feci kaza dikkatleri göçmenlerin yolculuk güzergahına çekti. Göçmenlerin yolculuk güzergahında olan Bitlis'in Tatvan ilçesi, Van Gölü kıyısında göçmenlerin toplandığı ve yeniden dağıldığı bir merkez olarak öne çıkmaktadır.

Bu rapor Tatvan'da toplanan ve burada bir süre bekleyen göçmenlerin yaşam koşullarına dikkat çekmek ve gerekli iyileştirmeler için kamuoyunu bilgilendirmek amacıyla hazırlanmıştır. Rapor hazırlanırken göçmenler ve göçmenlerle çalışan aktivistlerle görüşülüp yolculuk ve yaşam koşulları hakkında bilgi toplanmış, göçmenlerin toplanma alanlarında gözlemler yapılmıştır. Elde edilen bilgiler doğrultusunda bazı öneriler sunulmaktadır.

Anahtar kelimeler: Afgan göçmenler, göç, Van Gölü, Bitlis Tatvan

Abstract

A sinking boat on Lake Van on June 27, 2020 revealed the fatal journey of immigrants from the eastern border of Turkey. In a month, at least 60 immigrants' bodies were removed from the lake. This disastrous accident drew attention to the travel route of immigrants. Bitlis's Tatvan district, which is on the travel route of immigrants, stands out as a center where immigrants gather and redistribute on the shores of Lake Van.

This report has been prepared in order to draw attention to the living conditions of immigrants gathered in Tatvan and waiting for a while, and to inform the public for necessary improvements. While preparing the report, the immigrants and activists working with immigrants were contacted and information about travel and living conditions were collected, and observations were made in the areas where immigrants gathered. Some suggestions are presented in line with the information obtained.

Keywords: Afgan refugees, migration, Lake Van, Bitlis Tatvan

27 Haziran 2020 tarihinde Van Gölü'nde göçmenleri taşıyan bir teknenin battığı ve teknedeki 60'a yakın göçmenden kurtulan olmadığı bilgisi açık kaynaklara düştü. Bu kaza Van Gölü'nde göçmenleri taşıyan bir teknenin yaptığı ilk kaza değildi. 26 Aralık 2019'da da bir tekne batmış ve 7 göçmenin cansız bedenine ulaşılmış, 64 göçmen ise hastanede tedavi edilmek üzere kurtarılmıştı.

Aktarılan kaza haberleri Van Gölü çevresinde göçmen akışının yoğunlaştığını göstermektedir. Bu nedenle göçmenlerin uğrak noktalarından birine dönüşmüş olan, Van Gölü kıyısındaki önemli merkezlerden Bitlis'in Tatvan ilçesinde gözlemlerde bulunarak göçmenlerin yaşadığı sorunlar hakkında bir rapor hazırlanması gerektiği düşünülmüştür.

GİRİŞ

Çevre ülkelerde bulunan savaş, işsizlik ve siyasi baskılar nedeniyle göçen insanlar daha iyi ve insani bir yaşam arzusuyla Türkiye'ye yönelmektedir. UNHCR'nin 2017 yılındaki Küresel Eğilimler raporuna göre; dünyadaki bütün mültecilerin %68'i beş ülkeden gelmektedir: Suriye, Afganistan, Güney Sudan, Myanmar ve Somali. Zorla yerinden edilmiş yaklaşık 4,8 milyon Afgan uyruklu insanın 1,8 milyonunu ülke içi yerinden edilmiş kişiler, 3 milyonunu ise mülteciler/sığınmacılar oluşturmaktadır. 2017'deki ikinci en büyük mülteci nüfusuna sahip olan Afganistanlıların büyük çoğunluğuna Pakistan ve İran ev sahipliği yapmaktadır.

Türkiye, çeşitli nedenlerle Afganistan'dan kaçarak sığınma talep eden kişileri "şartlı mülteci" kapsamında değerlendirerek, bu kişilere yalnızca kısa dönemli olarak Türkiye'de kalma izni vermekte, Avrupa'dan ve Suriye'den gelen göçmenlere nazaran daha ağır kısıtlamalar uygulamaktadır. İçişleri Bakanlığı'na bağlı Göç İdaresi'nin internet sayfasında "şartlı mülteci" kavramı için şu ifadeler yer almaktadır:

"Üçüncü ülkeye yerleştirilinceye kadar, şartlı mültecinin Türkiye'de kalmasına izin verilir. Türkiye, 1951 tarihli Cenevre Sözleşmesini, 1. maddesindeki mekân bakımından öngörülen seçme hakkını kullanarak "Coğrafi Kısıtlama" ile kabul etmiştir. Buna göre şartlı mülteci; Avrupa dışında meydana gelen olaylar nedeniyle, mülteci tanımındaki şartlara haiz olduğunu iddia ederek, üçüncü ülkelere iltica etmek üzere Türkiye'den uluslararası koruma talebinde bulunan kişidir."

Göçmenlere yönelik seyahat hürriyeti ve istihdama erişim konularındaki kısıtlamalar, bu insanları çok daha belirsiz bir gelecekle karşı karşıya bırakmaktadır. Bu rapor; Türkiye'ye yasadışı yollarla gelen Afgan göçmenlerin önemli bir toplanma durağı sayılan Bitlis-Tatvan'da karşılaştıkları sorunlar ve insan haklarına aykırı hususlara odaklanarak, Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmeler ve iç hukuk ışığında hayata geçirilmesi gerekenlere dair tavsiyeleri içermektedir.

Tatvan’da karşılaşılan göçmenlerin ekserisini Afgan mülteciler oluşturmakla birlikte Afganistan-Pakistan-İran güzergahında yer alan ülkelerin uyuğunda bulunan bireyler de göçmen nüfus içerisinde yerini almaktadır. Rapor oluşturulurken göçmenler ve onlarla dayanışma gösteren STK temsilcileri ile görüşülmüş, göçmenlerin yaşadıkları alanlarda gözlemlerde bulunulmuştur.

GÖRÜŞMELER

Tatvan’da yaptığımız gözlemler esnasında hem birçok göçmen ile hem de göçmenlere çeşitli yardımlar ulaştırmaya çalışan sivil toplum aktivistleri ile görüştük. Bu görüşmelerle uzun göç yolculuğuna ve fiili duruma dair bilgiler edindik. Aşağıda bu görüşmelerde aktarılan beyanlardan birkaç örnek bulunmaktadır.

Emir Muhammed (18) - Afganistan

“Afganistan’dan Pakistan’a, Pakistan’dan da İran’a geçtik. İran-Türkiye sınırını kaçak yollarla geçerek buraya geldik. Daha önce Türkiye’ye gelen köylülerimiz bizi haberdar etti. Onların gösterdiği araçlara 700-800 Dolar vererek buraya geldik. Buradan İstanbul’a gitmek istiyoruz. Afganistan’da iş yok,

Talibanlar var... Ülkemiz fakir, çalışma alanı da bulamıyoruz. İstanbul'da iş bulacağımızı düşünüyoruz. Askerlik görevim bitince ben de Afganistan'dan ayrıldım. Ailem, annem, babam hepsi İstanbul'da. Afganistan'da merkezi yerlerde yaşayanlar değil kırsalda yaşayanlar ülkeyi terk ediyor. Göçenler ağırlıklı olarak 14-25 yaş arasında yer alıyor. İran'dan geçerken İranlı askerler şiddet uygulayarak paramıza el koydu. 2 gündür hiçbir şey yemiyoruz. Ayaklarımız yürümekten su topladı. Bugün Tatvan'a yeni vardık. İletişim kurduğumuz arkadaşlarımız çoğunlukla İstanbul'da Zeytinburnu'nda ikamet ediyor.”

Hidayetullah OSMANİ (17) - Afganistan

“Türkiye bizim için güzel bir ülke. Göçen Afganların çoğu İstanbul ve Düzce gibi batı illerine gidiyor. Ailem Afganistan'da kaldı... Geldiğimiz güzergahta yol koşulları, barınmama ve hırsızlık gibi durumlarla mücadele etmeye çalışıyoruz. Aracılar 1400 dolar alarak Afganistan'dan İstanbul'a kadar bizi götürüyorlar. İstanbul'da 1 yıl çalışarak bu parayı ödüyoruz. Biz gidince geride kalanlara yardımcı oluyoruz, para gönderiyoruz. İmkân bulunca onları da getirmeye çalışıyoruz. Sınırdaki Taliban militanlarına yakalanınca bizi geri gönderiyorlar, sınırı geçmemize izin vermiyorlar.”

Abdulkadir TALİMİ (22) - Afganistan

“İş bulamadığımız için Türkiye'yi tercih ettik, okuyabilirsem burada okumaya çalışacağım. Daha evvel buraya geldik, deport edildik. İstanbul Tuzla'daydık. Patronum Türk'tü. Şikâyet etmişlerdi ve öyle

aldılar. İstanbul'a gidince kalacağım bir yerim yok, gidince arayıp bulmaya çalışacağım. Aracılar bizi buradan alıp İstanbul'a götürecekler. Yaşadığımız zorlukları kimse bilmiyor, ayağımızın altına bakarsanız görürsünüz. Yürüyerek, aç kalarak, banyo yapmadan günlerce yürüyoruz.”

Fırat KIRANŞAL – TEKDER Yöneticisi – Eğitmen

“Afganlar ile ilgili çalışmalarımızı 2017 yılında başlattık. Şunu fark ettik ki Tatvan'ı güzergâh olarak kullanan, yürüyerek buraya gelen Afganlılar, Pakistanlılar ve hatta Sri Lankalılar var. Tatvan Otogar'a ulaşan bu sığınmacılar uzun süre burada bekliyorlardı. Beklerken soğuk havada aç bir şekilde kalıyorlardı... Uzun yolları yürüyerek, aç bir şekilde geldiklerini biliyoruz. Hastalandıklarını, soğukta kaldıklarını, ayakkabılarının yırtıldığını ve ayakkabısız kaldıklarına şahit olduk... Bu sığınmacılar Van'dan Türkiye'ye giriş yapıyor. Hakkâri, Doğubayazıt ve Iğdır üzerinden Türkiye'ye giriyorlar. Hakkâri ve Doğubayazıt'tan girenlerin kesişme noktası Tatvan oluyor... İşsizlik yüksek olduğu için İstanbul'u merkez edinerek Avrupa'ya gitmek istiyorlar. Ortalama 21 gün yol yürüyerek İran üzerinden ülkemize giriş yapıyorlar. Ayakları su toplamış, ayakkabıları parçalanmış şekilde yürümeyi sürdürüyorlar. Yolda hastalananlardan tespit ettiklerimize ilaç almıştık. Birisi '21 gün sonra ilk kez burada çorba içtiğini' söylemişti. Bunlar bir nevi ölüm yolculuğuna çıkıyorlar. İstanbul ve çevre illerde iş bulan akrabaları kendilerine haber vererek gelmelerini söylüyor. Borçlanarak 1000-1500 dolar karşılığında Türkiye'ye gelmeye çalışıyorlar... Bazı günler 600-700 kişiye yemek verdik. 3 ay boyunca yemek verdik ve bu nüfus 2-3 günlük periyotlarda değişiyordu. Önceki grup gidiyor yerine yeni sığınmacılar geliyordu. Ailece gelenler kandırıldıklarını, Tatvan'ın kendilerine İstanbul olarak takdim edildiğini, yolda gelirken iklim şartlarından dolayı kimi sığınmacıların öldüğünü bildirenler oldu. Gelenlerin %90 a yakını genellikle 14-25 yaş aralığında ve erkekler ağırlıktaydı. En çok şikâyet insan kaçakçılarının kendilerini mağdur ettikleri hususunda dile getiriliyor. İnsan kaçakçılarının kendilerini bekletip mağdur ettiğini söyleyenler de sayıca fazlaydı. Dernekler ve STK'ler aracılığıyla verdiğimiz yemekleri, tepkilerin yükseldiği zamanlar oluyor, halk arasında kaymakam ve belediyeye şikâyet artınca ki bu şikayetler Otogar yakınlarında oturan kişilerden geliyor. Bu şikayetler sığınmacıların ulu orta ihtiyacını giderdiği şeklinde oluyor. Mahalle sakinleri muhtarlar üzerinden şikayetçi oluyordu. STK'lar olarak sorunu yetkililere aktardık. Yetkililer buna resmi olarak müdahale edemeyiz dediler... Kamuoyunda çok tepki olunca polis resmi işlem yaparak grupları bir hafta tutuyor. Deport etmek istiyor. Bu da çok nadir oluyor. Herkes bu durumu görmezlikten geliyor. Belediye bir süre resmiyete dökmeden yemek yardımında bulundu. Kurumların bu göç hareketliliği konusunda kalıcı çözümü yok. Bu nedenle iş sivil topluma kalıyor. Bu da sürdürülebilir bir çözüm ortaya çıkarmıyor. Ağırlıklı olarak tekstilde çalışıyorlar, aralarında çobanlık yapanlar var, inşaatlarda çalışanlar var. Tatvan'da kalanlar oldu ama burada yapamadılar. İstanbul'da fahiş kiralar karşılığında 20'ye yakın kişi aynı evde kalıyor. 2000 lira kira ödeyenler var. Afgan bir öğretmenin çocuğu annesinin 100 dolar ücret aldığını söylemişti. Ortaklaşa kira ödemek dışında para

biriktirerek ailelerine gönderenler veya oradaki yakınlarını yanına getirmek isteyenler var. Türkiye'nin şartları onlar için ideal, İran'da bu koşulları bulamıyorlar ve İran'ın Afgan sığınmacı konusunda eskisi kadar esnek olmadığı da biliniyor. Uluslararası bir insan kaçakçısı ekip var, bu ekibin Afganistan, İran ve Türkiye ayağı var. Birbirlerine aktarma yöntemiyle iş yapıyorlar.”

Haluk BARAN – Bağımsız aktivist – İş İnsanı

Tatvan Otogarında an itibariyle 100'e yakın sığınmacı var. Covid 19 nedeniyle daha önce vicdan dayanışması gösteren çoğu insan uzak duruyor. Tatvan otogarının girişine bina yapıldı, otogar binası artık atıl durumda, orasının sığınmacılar için geçici de olsa konaklama merkezi yapılması iyi olabilir. Daha önce aşevleri belli dönemlerde sıcak yemek dağıtımı yapıyordu, şu an o da yok. Sığınmacılar

perişan bir durumda, yetkililerin acil bir çözüm geliştirmesi gerekiyor. Bu insanlık dramına kayıtsız kalmak söz konusu değil, kalıcı bir çözüme odaklanmak gerekiyor.

GÖZLEMLER

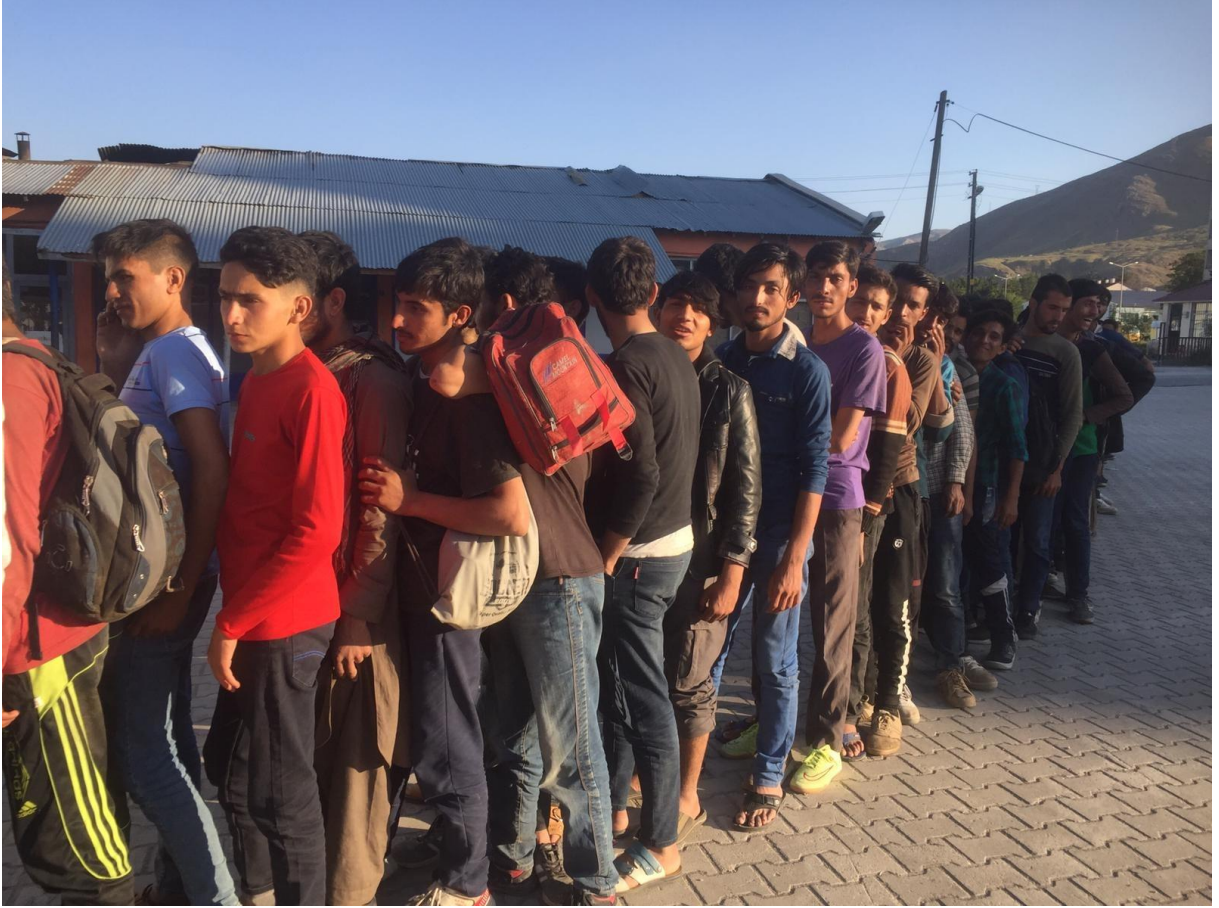
Göçmenler uzun zamandan beri, Türkiye'ye giriş yaparak Tatvan güzergahını kullanmaktadır. Van Gölü'nde 27 Haziran'da batan tekne de göçmenleri Gevaş kıyılarından alıp Tatvan'a ulaştırmak üzere taşıyordu. Mevcut göçmenlerin büyük oranda Afgan uyruğuna sahip olduğu bilinmektedir. Sosyal ve siyasal nedeniyle göç eden bu insanların daha iyi bir yaşam arayışına, Türkiye'nin cevap oluşturduğu anlatımlardan çıkarılmıştır.

Göçmenler Tatvan'a ulaşıncaya dek yaklaşık 3 bin kilometreyi aşkın mesafenin önemli bir kısmını yürüyerek katetmektedir. Göç ederken geçişlerde sıkıntı yaşamamak için ağırlıklı olarak kırsal ve dağlık bölgelerden yürümektedirler. Göçmenler yürüyüşleri sırasında ağırlıklı olarak açlık, hastalık, hava koşulları, insani ihtiyaçlar ve konaklama konusunda insani koşullardan çok uzak şartlarda olduklarını belirtmişlerdir. Özellikle Van'dan gelen göçmenlerin tekneler ile Tatvan'a yakın kıyılara ulaşmaya çalıştıkları bilinmektedir. İki ayrı tarihte göçmenlerin taşıyan tekneler Van Gölü'nde batmıştır. 26 Aralık 2019 tarihindeki olayda Bitlis Valiliği'nin açıklamasına göre göçmenleri taşıyan teknenin hava koşulları nedeniyle batması sonucu 7 göçmen yaşamını yitirirken 64 göçmen yaralı şekilde çeşitli hastanelerce tedavi altına alınmış, olayla ilgili idari ve adli soruşturma başlatılmıştır. 27 Haziran 2020 tarihindeki olayda, kendilerinden haber alınamayan göçmenlerin bulunduğu teknenin fırtınalı hava koşulları nedeniyle battığı ve içinde altmışa yakın göçmenin bulunduğu anlaşılmıştır. Şu ana kadar 61 kişinin cansız bedenine ulaşılırken arama kurtarma faaliyetlerinin sürdüğü yetkili makamlarca açıklanmıştır. İçişleri Bakanı, açık kaynaklarda yer alan konuya ilişkin demecinde; bir muhtarın ihbarı sonucu Van Gölü'nde bir teknenin battığı haberini aldıklarını, bunun üzerine arama çalışmalarına başladıklarını söylemiş ve gemiden kurtulan bir kişinin verdiği bilgi üzerine, batan teknede 55-60 kişinin bulunduğunu düşündüklerini dile getirmiştir. "İlgili teknenin 110-120 metre derinlikte olduğu tahmin ediliyor. Yeri henüz tespit edilmiş değil. Sadece battığı bölgenin o derinlikte olduğu konusunda bir değerlendirmesi var ilgili ekiplerimizin" bilgilerini vermiştir.

Ulaştığımız başka bilgilere göre, Gevaş ilçesinin Altınbaş Mahallesi'nde, 27 Haziran günü saat 22.00 sıralarında, kendi tekneleriyle Van Gölü'ne açılan kuzenler Sedat ve Medeni Akbaş için kayıp ihbarı yapılmıştır. Alabora olan teknede yüzerek kurtulan Medeni Akbaş, 28 Haziran günü saat 23.00 sıralarında Tuşba ilçesi Çitören Mahallesi yakınlarında bulunarak, jandarmaya götürülmüştür. Medeni Akbaş'ın verdiği bilgiler doğrultusunda Sedat Akbaş ile mültecilerin bulunduğu teknenin battığı bölgede

arama çalışması başlatılmış, yapılan çalışmalar sonucunda, 11 gün sonra batan tekne Çarpanak Adası'na 1 kilometre uzaklıkta, gölün 107 metre derinliğinde tespit edilmiştir. Van Gölü'nden çıkarılan ceset sayısı 25 Temmuz itibariyle 61'e ulaşmıştır. 21 Temmuz itibariyle bunlardan sadece 3'ünün kimliği teşhis edilebilmiş ve batan teknedeki göçmenlerin çoğunlukla Pakistan kökenli oldukları belirlenmiştir. Yerel kaynaklar Van üzerinden Türkiye'ye yasadışı yollardan giren göçmenlerin, kaçakçılar tarafından kontrollere takılmamak amacıyla sıklıkla Gevaş sınırlarında yer alan Akdamar adasına taşımacılık yapan teknelerin bulunduğu kıyılardan Tatvan ve Ahlat'a yakın kıyılara sevk edildiği bilgisini vermiştir. Sınırdışı edilme korkusu yaşayan sığınmacıların bu duruma itiraz etmedikleri dile getirilmiştir. Söz konusu teknelerin kapasitesinin üzerinde yolcu alması halinde batmasının muhtemel olduğu görgü tanıkları tarafından bildirilmiştir.

İnsan kaçakçılarının polis kontrol noktalarını aşmak amacıyla göçmenleri Van Gölü üzerinden tekneyle taşımak istedikleri düşünülmektedir. Tatvan'a ulaşan ve otogar mevkiinde kümeleşen göçmen gruplar, Batı illerine ulaşmak için beklemektedir. Çeşitli sivil toplum örgütlerinin değişik zamanlarda insani yardım amacıyla göçmenlere yardım ettikleri, zaman zaman belediyenin de sıcak yemek ve konaklama konusunda yardımcı olduğu ancak bu yardımların sürdürülebilir olmadığı, Covid-19 virüsünün oluşturduğu olağanüstü durum neticesinde göçmenlerin gündemden düştüğü değerlendirilmiştir. Göçmenlerin insani ihtiyaçlara (duş, tuvalet, kişisel temizlik) erişimlerinin olmadığı, otogar çevresindeki beton alanlarda özellikle kış aylarında zorluklar yaşadıkları, aç kaldıkları gözlemlenmiştir. Kişisel hijyen koşullarının olmaması, yeterli beslenmeme ve konaklama koşullarının bulunmamasının çeşitli hastalıklara davetiye çıkardığı, hasta olan kayıt dışı düzensiz göçmenlerin sağlık hizmetlerine erişim sağlayamadığı ifadelerinden anlaşılmıştır. Öte yandan, kayıt dışı çalıştırılan göçmenlerin emek sömürüsüne maruz kaldığı, ucuz iş gücü olarak kayıt dışı işlerde de çalıştırıldığına dair bilgiler mevcuttur. Konaklama için kira bedellerinin yüksekliği, kentlerde maruz kaldıkları zorbalık ve ötekileştirme durumları kriminal olaylara yol açmakta, onarılması güç sonuçlara götürmektedir.

SONUÇ

Türkiye'deki Suriyeli mültecilerle beraber Suriyeli olmayan göçmenlerin de insani yaşam koşullarının sağlanması ve ihtiyaçlarının giderilmesi için merkezi hükümetin yerine getirmesi gerekenlere ilişkin tespitlerimiz aşağıda yer almaktadır:

- Türkiye Cumhuriyeti Devletinin 1951 Cenevre Sözleşmesi'ne koyduğu coğrafi çekince kaldırılmalı ve tüm milletlerden gelen kişilerin çalışma ve seyahat hürriyeti de dâhil olmak üzere sözleşmede yer verilen haklardan yararlanmaları sağlanmalıdır.
- Hâlihazırda yalnızca Suriyeli göçmenlere uygulanan ve "geçici korunanlara" verilebilen çalışma izinlerinin "şartlı mültecileri" de kapsayacak şekilde genişletilerek, bu kişilerin emek piyasasına erişimleri ve hayatlarını idame ettirebilmelerini kolaylaştırılmalıdır.
- İran sınırından giriş yapan göçmenler Türkiye'ye girişlerinden sonra kayıt altına alınmalıdır.

- Giriş yapan göçmenlere Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmeler, anayasa ve ulusal mevzuat kapsamındaki haklarını kullanması amacıyla bilgilendirme yapacak bir altyapının kurulması ve sığınmacılara bilgilendirme ve yönlendirme hizmeti verecek bir birimin Van - Bitlis hattında etkin şekilde çalışması gerekmektedir.
- Özellikle Tatvan'da toplanan göçmenlerin barınma ihtiyacının insani koşullarda giderilmesi için yerel, ulusal ve uluslararası kuruluşların iş birliği yapması sağlanarak uygun barınma alanları oluşturulmalıdır.
- Tatvan'da toplanan göçmenlerin sağlık hizmeti alabilmesi için bir hizmet biriminin kurulması, Covid 19 salgınına karşı test ve karantina koşullarının oluşturulması gerekmektedir.
- Fiziksel ihtiyaçlarının uygun şekilde giderilmesi için hijyene uygun alanlar açılmalıdır.
- Göçmenlerin temiz giysi ve sıcak yemek ihtiyacı düzenli şekilde karşılanmalıdır.
- Göçmenlerin sosyal, kültürel ve psikolojik açıdan profesyonel destek alması sağlanmalıdır.
- Tatvan'da konaklayan göçmenlerin aileleri ile iletişim kurmasının altyapısı sağlanmalıdır.
- Göçmenlerin yerleştirilecekleri illere güvenli şekilde ulaşımları sağlanmalıdır.
- Göçmenler üzerinden haksız kazanç elde eden ve göçmenlerin can güvenliğini tehdit eden kaçakçılıkla etkin mücadele edilmelidir.
- Göçmenlerin güvensiz koşullarda, can güvenliklerini hiçe sayan kaçakçıların kontrolünde seyahat etmesini engellemek üzere önlemler alınmalıdır.

Görseller¹

¹ Rapor içinde kullanılan bütün fotoğraflar Tatvan Otogarı çevresinde muhtelif tarihlere çekilmiştir.

